

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ กระทรวงการคลัง STATE ENTERPRISE REVIEW: รายงาน

สาขาขนส่ง

องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.) ประจำปี 2559

“เป็นระบบขนส่งหลักในการเชื่อมโยงการขนส่งมวลชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล”

SOD: ปรับปรุงเส้นทางเดินรถและคุณภาพการให้บริการขนส่งมวลชน เพื่อให้สามารถรองรับการขยายตัวของระบบขนส่งมวลชนในภาพรวมและมีมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งปรับปรุงฐานะทางการเงินให้เข้มแข็งไม่เป็นภาระต่อภาครัฐ

สถานะการดำเนินงาน

ไม่มีปัญหา มีปัญหาทางเรื่อง รมัศจรรย์ วิกฤติ

ขสมก. อยู่ระหว่างดำเนินการตามแผนฟื้นฟูกิจการ ได้แก่ โครงการจัดซื้อรถโดยสารใช้เชื้อเพลิงก๊าซธรรมชาติ (NGV) การปรับปรุงเส้นทางเดินรถโดยสาร การจัดหาสถานีบริการก๊าซธรรมชาติ (NGV) การจัดทำระบบบัตรโดยสารอิเล็กทรอนิกส์ (e-Ticket) การปรับโครงสร้างองค์กร การเกษียณอายุก่อนกำหนด การบริหารจัดการรถเอกชนร่วมบริการ และการบริหารทรัพย์สินในเชิงธุรกิจ

ข้อมูลทั่วไป

สังกัด: กระทรวงคมนาคม

ประธานกรรมการ: พลตำรวจเอก เอก อึ้งสนานนท์

กรรมการผู้แทน กค.: น.ส.สุทธิรัตน์ รัตนโชติ

ผู้อำนวยการ: นายสุระชัย เอี่ยมวชิรสกุล

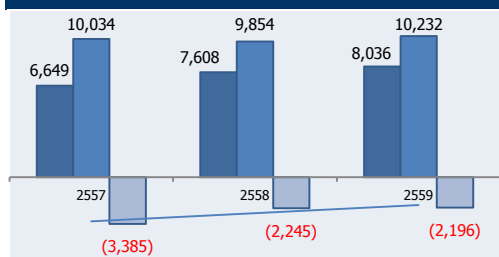
CFO: นางพนิดา ทองสุข

จำนวนพนักงาน: 13,092 คน

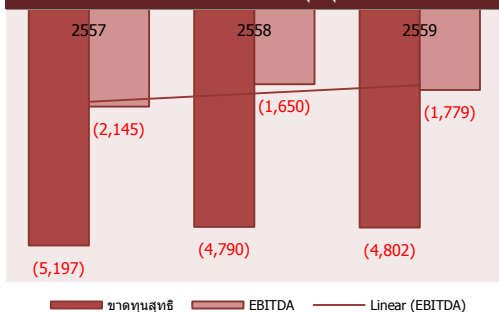
Website: www.bmta.co.th

ข้อมูลด้านการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงาน

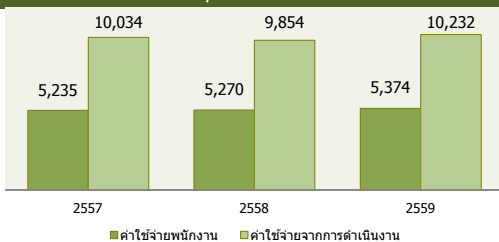

EBITDA และขาดทุนสุทธิ

Legend: ขาดทุนสุทธิ (Net Loss), EBITDA, Linear (EBITDA)

ค่าใช้จ่ายพนักงาน/ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน

Legend: ค่าใช้จ่ายพนักงาน (Employee Expenses), ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน (Operating Expenses)

มติ ครม. ครั้งที่ 1/2560 เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2560 ที่เกี่ยวข้องกับ ขสมก.

1. รับทราบกรอบเป้าหมายการประเมินผลการดำเนินงานของ ขสมก. ประจำปี 2560 ดังนี้

- 1.1 การจัดซื้อรถโดยสาร
 - 1) รับรถโดยสารโครงการจัดซื้อรถโดยสารใช้เชื้อเพลิงก๊าซธรรมชาติ (NGV) จำนวน 489 คัน ภายในเดือนกุมภาพันธ์ 2560
 - 2) รับรถโดยสารไฟฟ้าได้ จำนวน 50 คัน
 - 3) ปรับปรุงสภาพรถโดยสารธรรมดาและนำออกวิ่งให้บริการ จำนวน 180 คัน
 - 4) ปรับปรุงสภาพรถโดยสารปรับอากาศและนำออกวิ่งให้บริการ จำนวน 95 คัน
- 1.2 ติดตั้งระบบตรวจสอบและติดตามการปฏิบัติการเดินรถ (GPS) จำนวน 2,600 คัน ภายในเดือน เมษายน 2560
- 1.3 ติดตั้งระบบ E-Ticket และเครื่องเก็บค่าโดยสารในรถปรับอากาศ 2 ประตู จำนวน 800 คัน
- 1.4 ทำไร้ออกหักค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย ภาษี ค่าเสื่อม และค่าตัดจำหน่าย (EBITDA) เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 จากปี 2559 (โดย ณ กันยายน 2560 มี EBITDA ติดลบเท่ากับ 1,492.55 ล้านบาท)

2. มอบหมายให้ ขสมก. เร่งดำเนินการและกระทรวงคมนาคมกำกับการดำเนินการของ ขสมก. อย่างเป็นรูปธรรมในเรื่องดังต่อไปนี้

- 2.1 จัดทำแผนปฏิบัติการในการแก้ไขปัญหาองค์กรของ ขสมก. สำหรับปี 2560 ให้มีความชัดเจน รวมทั้งแผนบริหารความเสี่ยงหากไม่เป็นไปตามเป้าหมาย
- 2.2 เร่งรัดการเสนอเรื่อง การทบทวนมติ ครม. เมื่อวันที่ 9 เมษายน 2556 เรื่อง ขออนุมัติดำเนินโครงการจัดซื้อรถโดยสาร NGV จำนวน 3,183 คัน ต่อ ครม. ทั้งนี้ ควรพิจารณาประเภทและจำนวนรถโดยสาร การใช้งานและความพร้อมของการให้บริการด้านสถานีให้มีความเหมาะสมในการดำเนินธุรกิจ รวมถึงควรสนับสนุนการจัดซื้อรถโดยสารของผู้ประกอบการภายในประเทศ หรือรถโดยสารไฟฟ้าที่ประกอบภายในประเทศ เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนกิจการภายในประเทศ
- 2.3 ดำเนินการจัดหารถให้เป็นไปตามเป้าหมาย พร้อมทั้งให้มีการประเมินความคุ้มค่าทางการเงินในการใช้รถแต่ละประเภทที่ได้จัดหาตามด้วย

3. มอบหมายให้กระทรวงคมนาคมกำกับการดำเนินงานของ ขสมก. และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามมติ ครม. และ/หรือแผนการแก้ไขปัญหาองค์กรที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ หากไม่สามารถดำเนินการได้ ขอให้ชี้แจงเหตุผลต่อคณะอนุกรรมการกลั่นกรองฯ อนึ่ง การจัดทำแผนหรือประเด็นต่างๆ ขอให้ ขสมก. และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องนำเสนอกระทรวงเจ้าสังกัดพิจารณาให้ความเห็นก่อนนำเสนอคณะอนุกรรมการกลั่นกรองฯ

ข้อมูลทางการเงินที่สำคัญ

หน่วย: ล้านบาท

	2557	2558	2559	%Chg
ฐานะทางการเงิน				
เงินสด	693	259	1,021	294.7%
สินทรัพย์รวม	7,646	8,000	7,981	(0.2%)
หนี้สินรวม	92,214	97,382	102,057	4.8%
ทุนรวม	(84,568)	(89,382)	(94,077)	5.3%
กำไร(ขาดทุน)สะสม	(96,041)	(100,831)	(105,633)	4.8%
ผลการดำเนินงาน				
รายได้จากการดำเนินงาน	6,649	7,608	8,036	5.6%
รายได้รวม	7,798	8,063	8,309	3.1%
ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน	10,034	9,854	10,232	3.8%
ค่าใช้จ่ายรวม	10,094	9,854	10,234	3.9%
กำไรจากการดำเนินงาน	(3,385)	(2,245)	(2,196)	(2.2%)
ดอกเบี้ยจ่าย	2,901	2,999	2,878	(4.1%)
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	-	-	-	-
EBITDA	(2,145)	(1,650)	(1,779)	7.8%
กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	(5,197)	(4,790)	(4,802)	0.2%
อื่นๆ				
ค่าใช้จ่ายพนักงาน	5,235	5,270	5,374	2.0%
กำไร (ขาดทุน) จากอัตราแลกเปลี่ยน	-	-	-	-
ค่าเสื่อมราคา/ค่าตัดจำหน่าย	152	142	146	3.1%
เงินนำส่ง/เงินปันผล	-	-	-	-
เงินอุดหนุนจากงบประมาณ	614	926	886	(4.4%)
งบลงทุน (เป้าหมาย)	N/A	611	276	(54.9%)
งบลงทุนเบิกจ่าย	N/A	345	116	(66.4%)
อัตราการเบิกจ่าย (%)	N/A	56.5%	42.1%	
อัตราส่วนทางการเงิน				
ROA	(68.0%)	(59.9%)	(60.2%)	
ROE	N/A	N/A	N/A	
D/E (เท่า)	N/A	N/A	N/A	
Net Profit Margin	(66.6%)	(59.4%)	(57.8%)	

ที่มา : งบการเงินเบื้องต้น จาก ขสมก. และจาก GFMIS

สาขา
ขนส่งทางบก

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ กระทรวงการคลัง

STATE ENTERPRISE REVIEW: รายงาน

องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ
ประจำปี 2559 (1 ต.ค. 58 – 30 ก.ย. 59)

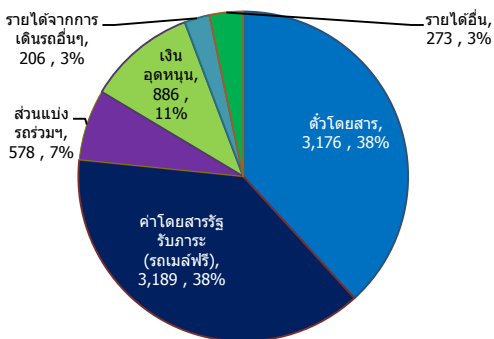
นโยบายรัฐ

การดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล

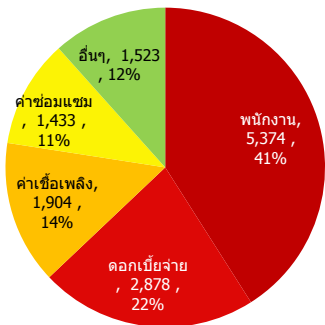
- พัฒนาระบบการให้บริการขนส่งมวลชนโดยรถโดยสารประจำทางในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลอย่างยั่งยืน เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการได้สะดวก รวดเร็ว ประหยัด และปลอดภัย
- การขยายระยะเวลาการดำเนินงานมาตรการลดภาระค่าครองชีพของประชาชนด้านการเดินทาง (รถเมล์ฟรี) โดย ขสมก. ได้จัดรถโดยสารประจำทางของ ขสมก. จำนวน 800 คัน ใน 73 เส้นทาง โดยเป็นรถโดยสารธรรมดาเพื่อให้บริการในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เพื่อลดค่าใช้จ่ายให้กับประชาชน ซึ่งปัจจุบันได้ขยายระยะเวลาออกไปอีก 6 เดือน ตั้งแต่วันที่ 1 พ.ย. 59 – 30 เม.ย. 60

ข้อมูลอื่นๆ ที่สำคัญ

โครงสร้างรายได้

โครงสร้างค่าใช้จ่าย

การประเมินผลการดำเนินงาน

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ผลประเมิน
1. ความสามารถในการเบิกจ่ายของลงทุน	5	1
2. กำไร (ขาดทุน) จากการดำเนินงาน (EBITDA)	(3,200)	(2,644)
3. การจัดการโดยสารใช้ก๊าซธรรมชาติ (จำนวน 489 คัน)	5	3
4. การบริหารจัดการที่รถเอกชนร่วมบริการ	5	4
5. การติดตั้งระบบตรวจสอบและติดตามการปฏิบัติการเดินรถ (GPS)	5	3
6. การปรับโครงสร้างองค์กร	5	2
คะแนนรวม		2.9475

ผู้จัดทำ: น.ส. มณีรัตน์ พวงสุวรรณ
กอง : พัฒนารัฐวิสาหกิจ 1
ผู้อำนวยการกอง : นางนันทวรรณ สี่มาเงิน
โทรศัพท์ : 02-298-5880-7 ต่อ 2141
วันที่จัดทำ : 11 เม.ย. 2559

วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน

- ในปี 2559 ขสมก. มีผลการดำเนินงานขาดทุนสุทธิ 4,802 ลบ. โดยมีรายได้รวม 8,309 ลบ. ค่าใช้จ่ายรวม 10,234 ลบ. และดอกเบี้ยจ่าย 2,878 ลบ.
- รายได้รวม มีจำนวน 8,309 ลบ. โดยมีรายได้จากการดำเนินงาน จำนวน 8,036 ลบ. (รายได้จากการจำหน่ายตั๋วโดยสาร จำนวน 3,176 ลบ. รายได้ค่าโดยสารจากรัฐรับภาระ จำนวน 3,189 ลบ. รายได้ส่วนแบ่งค่าโดยสาร จำนวน 578 ลบ. รายได้เงินอุดหนุนบริการสาธารณะ จำนวน 886 ลบ. และรายได้จากการให้บริการอื่นๆ จำนวน 206 ลบ.) และรายได้อื่น 273 ลบ. ซึ่งรายได้จากการดำเนินงานเพิ่มขึ้นจากปี 2558 จำนวน 428 ลบ. หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.6 เนื่องจาก ขสมก. มีส่วนแบ่งค่าโดยสารรถร่วมบริการเพิ่มขึ้นจากปี 2558 จำนวน 440 ลบ. อย่างไรก็ตาม รายได้อื่นๆ ของ ขสมก. ลดลงจากปีก่อน จำนวน 181 ลบ. จึงทำให้ ขสมก. มีรายได้รวมเพิ่มขึ้นจำนวน 246 ลบ. หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.1
- ค่าใช้จ่ายรวม มีจำนวน 10,234 ลบ. ซึ่งหากรวมดอกเบี้ยจ่าย ขสมก. จะมีค่าใช้จ่ายรวมจำนวน 13,111 ลบ. ซึ่งมีค่าใช้จ่ายหลักประกอบด้วย ค่าเงินเดือนและผลประโยชน์ตอบแทนพนักงาน จำนวน 5,374 ลบ. ดอกเบี้ยจ่าย จำนวน 2,878 ลบ. ค่าเชื้อเพลิง จำนวน 1,904 ลบ. ค่าซ่อมแซม 1,433 ลบ. และค่าใช้จ่ายอื่นๆ จำนวน 1,523 ลบ. คิดเป็นร้อยละ 41 22 14 11 และ 12 ตามลำดับ ทั้งนี้ ขสมก. มีดอกเบี้ยจ่าย จำนวน 2,878 ลบ. ซึ่งต่ำกว่าปี 2558 จำนวน 122 ลบ. หรือลดลงร้อยละ 4.1
- โครงสร้างทางการเงินของ ขสมก. มีสินทรัพย์รวม 7,981 ลบ. หนี้สินรวม 102,057 ลบ. โดยมีหนี้สินหมุนเวียน 23,552 ลบ. หนี้สินไม่หมุนเวียน 78,505 ลบ. ซึ่งเป็นเงินกู้ยืมระยะยาว 72,227 ลบ. ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหนี้ค่าเช่ารถโดยสารและค่าน้ำมันเชื้อเพลิง นอกจากนี้ส่วนของทุนคิดลบจำนวน 94,077 ลบ. ดังนั้น ขสมก. ควรปรับปรุงการบริหารจัดการภายในของ ขสมก. ทันทีในส่วนที่ ขสมก. สามารถดำเนินการได้ เช่น การบริหารจัดการเดินรถของ ขสมก. และรถร่วมบริการให้มีคุณภาพ การปรับปรุงโครงสร้างองค์กร และอัตราค่าจ้าง การบริหารจัดการผู้จอดรถ และแผนการใช้ E-ticket เป็นต้น เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้นซึ่งทำให้ภาระหนี้สินเพิ่มขึ้นกว่าเดิมได้

สรุปการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ

สรุปการดำเนินงาน

ขสมก. ประกอบกิจการรถโดยสารประจำทางในเขต กรุงเทพมหานคร (กทม.) และระหว่าง กทม. กับจังหวัดใกล้เคียง 5 จังหวัด ได้แก่ นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ นครปฐม และสมุทรสาคร ใน 108 เส้นทาง นอกจากนี้ ขสมก. ยังเป็นทั้งผู้ประกอบการรถโดยสารประจำทางและควบคุมดูแลรถเอกชนร่วมบริการ ซึ่งปัจจุบัน ครม. ได้มีมติ เมื่อวันที่ 24 ก.พ. 2558 กำหนดให้ ขสมก. ดำเนินการในฐานะผู้ประกอบการเท่านั้น และให้กรมการขนส่งทางบกทำหน้าที่เป็นผู้กำกับดูแล (Regulator) ผู้ให้บริการรถโดยสารสาธารณะแทน และสำหรับการให้ใบอนุญาตเดินรถ หากสัญญาในเส้นทางใดสิ้นสุดลง ให้กรมการขนส่งทางบกจัดให้มีการประมูลใบอนุญาตในแต่ละเส้นทางต่อไป และ ครม. ได้มีมติเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2558 ให้กระทรวงคมนาคมดำเนินการจัดทำรายละเอียดการดำเนินงานที่จำเป็นในการให้กรมการขนส่งทางบกเป็นผู้ออกใบอนุญาตให้ผู้ประกอบการทั้งหมดโดยตรงและกำหนดระยะเวลาการดำเนินการที่เป็นไปได้ในทางปฏิบัติโดยเร็วและดำเนินการเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาขออนุมัติ ครม. เมื่อวันที่ 11 ม.ค. 2526 ที่ให้ ขสมก. เป็นผู้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งรถโดยสารประจำทางในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งขณะนี้เรื่องดังกล่าวอยู่ระหว่างให้กรมการขนส่งทางบกทำการศึกษารูปแบบเส้นทางเดินรถให้แล้วเสร็จก่อน เพื่อมีแนวทางที่เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติต่อไป

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง/พัฒนารัฐวิสาหกิจ

ขสมก. ควรเร่งดำเนินการตามแผนฟื้นฟูกิจการ ขสมก. ในส่วนที่ ขสมก. บริหารจัดการได้เอง โดยมีการติดตามประเมินผลอย่างจริงจัง เพื่อให้มีผลการดำเนินงานดีขึ้นไปตามลำดับ